

Indsendt af Allan Have Larsen | nov 30, 2023 |
Bog anmeldelse, Centraleuropa

Winterbergs sidste rejse

Af Jaroslav Rudiš

Romanen udkom i 2019 og er skrevet på tysk af den tjekkiske forfatter Jaroslav Rudiš (født 1972). Den er oversat til dansk af Uffe Gardel og udgivet af Mr. East Forlag (536 sider).

Hovedpersonen er Wenzel Winterberg, der stammer fra byen Liberec (tysk: Reichenstadt) i Tjekkiet. Han er 99 år gammel og født i skæbneåret 1918 hvor 1. verdenskrig sluttede (i al fald i Vesteuropa), og Den Tjekkoslovakiske Republik blev et af de nye lande, der så dagens lys på resterne af habsburgernes dobbeltmonarki.

Overfarten

Fornavn

Efternavn

SENESTE NYHEDER

Demonstrationer og skærpet tone fra Vučić efter parlamentsvalg

jan 16, 2024
|
Hovedhistorie, Serbien

På det, der viser sig ikke at være hans dødsleje, bliver Winterberg passet af romanens jeg-fortæller, den private sygeplejerske Jan Kraus, der ligeledes er født i Tjekkoslaviet, nemlig i byen Vimperk i Böhmerwald. Byen Vimperks tyske navn er Winterberg. Dermed er skæbnefællesskabet mellem hovedperson og jeg-fortæller antydet. Kraus har specialiseret sig i at pleje uhelbredelige syge på deres dødsleje. Selv beskriver Kraus sit job som, at han er kaptajn på et skib, der ledsager den døende over på den anden bred. Den sidste tid med den døende beskriver Kraus selv som ”overfarten”.

Det viser sig dog, at Winterbergs ”overfart” kommer til at tage noget mere tid end beregnet. Bedst som Kraus tror, at Winterberg udånder i sit hjem i Berlin, kommer han atter til kræfter. Disse kræfter vil Winterberg bruge på at komme til tåls med et dunkelt moment i sin fortid. For at se fortidens dæmoner i øjnene begiver Winterberg sig ud på en længere togrejse i Centraleuropa, hvor hans passion for historie åbenbares konstant og ud i det absurde. Sygeplejersken Kraus overtales til at følge Winterberg på denne rejse gennem Centraleuropa.

Historiens lange skygger

At særlig det 20. århundredes historie har sat sit tunge præg på Centraleuropa, er en kendt sag, og kommer også til udtryk i både Winterbergs og Kraus’ familiehistorier.

Kraus’ lillesøster blev en sommeraften kørt over af sovjetiske soldater og omkom. Hvert år den 21. august (årsdagen for den sovjetiske invasion af Tjekkoslaviet i 1968) drak deres far sig fuld og skældte ud på Sovjetunionen. Hvad angår Kraus selv, kom han under dramatiske omstændigheder til Vesttyskland på et tidspunkt i 1980’erne.

Winterbergs far var ærkeprotestant og hans mor ærkekatolik, og han fortæller på et tidspunkt ”... når de skændtes, og stuevinduet stod åbent ud til Wallensteinstrasse, så lignede det en ny tjekkisk defenestration, ja ja, hvad angår defenestrationer, er vi bøhmere verdensmestre, uanset om vi taler tysk eller tjekkisk...”

Protester, vold og fremtid: Intet er glemt to år efter de dødeligste demonstrationer i Kasakhstans historie

jan 9, 2024 | Hovedhistorie, Kasakhstan

Konflikte

LANDE / KATEGORIER

Vælg kategori

ARKIV

Vælg måned

Bag hele historien om Winterbergs og Kraus's rejse rundt i Centraleuropa fornemmer man, hvordan særlig det 20. århundredes historie har traumatiseret regionen. Bedst er denne situation formentlig udtrykt af den tyske forfatter Hertha Müller fra Rumænien. I romanen "Kongen bukker og dræber" skriver hun, at alle hendes familiemedlemmer "blev indkaldt af historien og måtte melde sig hos historien som enten gerningsmand eller offer. Ved løsladelsen fra historien var ingen af dem uskade".

Winterbergs første kærlighed hed Lenka Morgenstern, og var halvjøde. Hun forlod Tjekkoslaviet i 1939, og det sidste spor fra hende er fra Sarajevo. Hun var på vej til Haifa.

Winterberg ønsker i sit livs allersidste tid at slutte fred med de dæmoner, der har hærget hans liv, og her spiller Lenka Morgenstern en central rolle. Kraus er noget yngre, men ønsker også at fortrænge tiden i det kommunistiske Tjekkoslaviet. Den lange konflikt mellem tysk og tjekkisk i Böhmen antydes også flere gange. For eksempel ved det faktum at de to hovedpersoner, der begge stammer fra Tjekkoslaviet taler tysk, og begge forsøger at lægge Tjekkoslaviet bag sig. Bogen er en god påmindelse om, hvorfor den del af Europa, der i 40 år befandt sig bag jerntæppet, stadig er så anderledes end Vesteuropa.

Øl, schnitzel og Centraleuropa

Romanen går imidlertid længere tilbage end til det delte Europa under den kolde krig. Ifølge Winterberg var årsagen til alle ulykker i verden slaget ved Königgrätz i 1866 mellem Østrig og Preussen. Med sig på rejsen har Winterberg et eksemplar af en rejsefører fra det tyske forlag Baedeker omhandlende Østrig-Ungarn. Rejseføreren er fra 1913 – det sidste år inden verden gik af lave, og bogen er målestokken for Winterbergs opfattelse af det Centraleuropa, der ikke længere findes.

Blandt så meget andet er bogen en kærlighedserklæring til togrejse, Centraleuropa og ikke mindst øl. Der findes næppe nogen anden roman, hvori der bliver drukket mere øl og spist flere schnitzler end i denne roman.

Kategorier

- Samfund

- Politik

- Kultur

Tempoet er dog ganske adstadigt, da handlingen ikke just farer derudaf med syvmileskridt. Man kan dog argumentere for, at det netop er med til at understrege, at vi er på en rejse ind i verden, der ikke længere findes – nemlig det tysktalende Centraleuropa før 1914. Det er dog et åbent spørgsmål om ikke romanen er for lang. Winterbergs mange gentagelser af hvad slaget ved Königgrätz betyder for ham er med til at karakterisere ham, og bringer på sin vis også et vist element af humor ind i romanen.

Imidlertid bør en roman, der i så høj grad bygger på stemninger snarere end handling i mere traditionel forstand, redigeres stramt. Selv for elskere af Centraleuropa, er der en grænse for, hvor lang en sådan roman bør være. Det er dog godt at Jaroslav Rudiš nu bliver tilgængelig på dansk. Forhåbentlig bliver hans andre romaner, der er skrevet på tjekkisk, også oversat til dansk.

Illustration: Nana Andrea Tiefenböck

*Bogen kan købes til en særpris på 250,- (normalpris 299,-).
Skriv en mail til info@mreast.dk med oplysninger om navn,
adresse, telefon og mail. Bogen vil blive sendt med DAO
efter indbetaling via mobilepay til 27 12 94 44.*

DEL:

< **FORRIGE**

NÆSTE >

Studerende på Københavns
Universitet arrangerer konference
om Centralasien

Russisk kultur og seværdigheder i
Riga

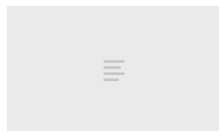
OM FORFATTEREN

Allan Have Larsen

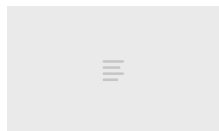
Allan Have Larsen er cand. mag i russisk,
religionsvidenskab og engelsk. 1998-99
underviste han i dansk for Nordisk

Ministerråd i den russiske by Pskov og fra 2004-7 arbejdede han som dansk lektor i Sankt Petersborg. Han arbejder nu som tolk i russisk for Rigspolitiet.

RELATEREDE INDLÆG

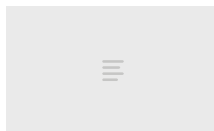
East by Southeast filmfestival – 8 nye film fra Central- og Østeuropa
20/11/2019

Romaerne – Europas fattigste folk er fortsat glemt og overset
03/05/2021

»Når vi dømmes, skal vi prøve at forstå, og det er Stigs billeder en påmindelse om«
16/05/2023

Tiltag mod kvinde vold i Rumænien virker, men der er langt igen
21/05/2019

SENESTE ARTIKLER

Demonstrationer og skærpet tone fra Vučić efter parlamentsvalg
jan 16, 2024 | Hovedhistorie, Serbien

Protester, vold og fremtid: Intet er glemt to år efter de dødeligste demonstrationer i Kasakhstans historie
jan 9, 2024 | Hovedhistorie, Kasakhstan

Konflikten i Mellemøsten er nået til Bosnien
jan 6, 2024 | Bosnien Hercegovina, Samfund

Spændinger omgærder forestående fejring af Republika Srpska
jan 3, 2024 | Bosnien Hercegovina, Politik

TILMELD DIG VORES NYHEDSBREV

E-mail